

POLITICKÉ VEDY / POLITICAL SCIENCES

Časopis pre politológiu, najnovšie dejiny, medzinárodné vzťahy, bezpečnostné štúdiá / Journal for Political Sciences, Modern History, International Relations, security studies

URL časopisu / URL of the journal: <http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk>

Autor(i) / Author(s): Ján Marko
Článok / Article: Recenzia na knihu: Slovník diplomacie
Vydavateľ / Publisher: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov –
UMB Banská Bystrica / Faculty of Political Sciences
and International Relations – UMB Banská Bystrica

Odporúčaná forma citácie článku / Recommended form for quotation of the article:

MARKO, J. 2014. Recenzia na knihu: Slovník diplomacie. In *Politické vedy*. [online]. Roč. 17, č. 3, 2014. ISSN 1335 – 2741, s. 218-221. Dostupné na internete: http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk/userfiles/file/3_2014/MARKO.pdf.

Poskytnutím svojho príspevku autor(i) súhlasil(i) so zverejnením článku na internetovej stránke časopisu Politické vedy. Vydavateľ získal súhlas autora / autorov s publikovaním a distribúciou príspevku v tlačenej i online verzii. V prípade záujmu publikovať článok alebo jeho časť v online i tlačenej podobe, kontaktujte redakčnú radu časopisu: politicke.vedy@umb.sk.

By submitting their contribution the author(s) agreed with the publication of the article on the online page of the journal. The publisher was given the author's / authors' permission to publish and distribute the contribution both in printed and online form. Regarding the interest to publish the article or its part in online or printed form, please contact the editorial board of the journal: politicke.vedy@umb.sk.

RECENZIA NA KNIHU: SLOVNÍK DIPLOMACIE

BOOK REVIEW: THE DICTIONARY OF DIPLOMACY

Ján Marko*

PAJTINKA, E.: *Slovník diplomacie*. Bratislava: Pamiko spol. s.r.o., 2013. 169 s. ISBN 978-80-85660-08-1.

Autor recenzovaného slovníka PhDr. **Erik Pajtinka**, PhD. (1981) získal vysokoškolské vzdelanie v odbore medzinárodné vzťahy a diplomacia na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Tu takisto pokračoval v rámci rigorózneho a doktorandského štúdia, po ukončení ktorého získal doktorát v rovnakom odbore. Momentálne pracuje na svojej alma mater ako vysokoškolský učiteľ, kde vyučuje predmety ako Teória a prax diplomacie alebo Diplomacia v EÚ. Okrem toho pôsobí aj ako hosťujúci prednášateľ na Fakulte sociálnych vied Univerzity Karlovy v Prahe (ČR) a pôsobil ako hosťujúci vedecký pracovník na Netherlands Institute of International Relations Clingendael v Haagu (NL). V rámci svojej profesionálnej kariéry absolvoval niekoľko odborných stáží na zahraničných diplomatických misiách Slovenskej republiky. **Erik Pajtinka** je autorom viacerých článkov a štúdií v odborných časopisoch a zborníkoch, ktoré tematicky (hospodárska diplomacia, verejná diplomacia, európska diplomacia, či funkcie diplomatických misií) dlhodobo profilujú jeho odborné zameranie.

Slovník diplomacie je nepochybne prínosom hneď z viacerých hľadísk, nakoľko je prvým dielom svojho druhu z pera slovenského autora. Za prvé je to prínos v oblasti terminológie. Slovník združuje odborný a terminologický úzus pre oblasti akými sú teória a prax diplomacie, diplomatické a konzulárne právo, diplomatický protokol a v neposlednom rade dejiny diplomacie a medzinárodných vzťahov. Obsahuje 252 hesiel, ktoré reflektujú tak aktuálny vývoj v diplomatickej teórii a praxi, ako aj historické udalosti a zvyklosti. Každý

---

* Mgr. Ján Marko pôsobí ako interný doktorand na Katedre bezpečnostných štúdií, Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Kuzmányho 1, 974 01 Banská Bystrica, Slovenská republika, jan.marko@umb.sk

termín alebo názov v slovníku je obohatený aj o anglický ekvivalent a v rámci jednotlivých definícií sú kurzívou vyznačené súvisiace heslá odkazujúce na samostatné definície týchto pojmov.

Autor pri spracovávaní jednotlivých pojmov využíval predovšetkým domáce a zahraničné pramene zahŕňajúce najdôležitejšie dokumenty medzinárodných organizácií ako Organizácia Spojených národov, Európska únia a iných. Okrem toho boli za účelom odborného vypracovania slovníka čerpané informácie z oficiálnych internetových zdrojov relevantných medzinárodných a diplomatických inštitúcií. O odbornosti publikácie svedčí aj výber použitej literatúry a zdrojov v rámci zoznamu použitej literatúry. Za najzaujímavejší a najcennejší zdroj v zmysle autenticity poznatkov a informácií môžeme považovať autorov kontakt s diplomatmi a odborníkmi ako **Eduard Kukan**, **Juraj Migaš** alebo **Peter Michalko**, ktorí mu prostredníctvom odborných a praktických pripomienok, rád a konzultácií prispeli k vytvoreniu diplomatického slovníka na vysokej odbornej úrovni odrážajúci aktuálne potreby používania diplomatickej terminológie.

Komplexnosť *Slovníka diplomacie*, ktorá v sebe zlučuje najdôležitejšie historické míľniky a inštitúty ako aj súčasné fungovanie diplomacie, predstavuje jeho výnimočnú prednosť a hodnotu. Súčasťou terminologického prínosu slovníka je samozrejme aj to, že autor je Slovákom a prináša tak do slovenských podmienok prvýkrát ustálené a terminologicky odborné pojmy a ich zrozumiteľné definície, objasnenia a súvislosti.

Slovník diplomacie bol vydaný v pevnej väzbe so 169 stranami. Graficky sa obálka slovníka nesie v zmysle myšlienky „v jednoduchosti je krása“, kde je na modrom pozadí vyobrazený grécky boh Hermés – okridlený posol bohov.

Aj keď v slovenských podmienkach existovali publikácie venujúce sa explanácii pojmov a termínov charakteristických pre teóriu a prax diplomacie, medzi ktoré môžeme zaradiť *Diplomatickú prax* alebo *Základy diplomacie* od **Lubomíra Bystrického**, nikdy neboli zjednotené takým komplexným a kompaktným spôsobom ako práve v *Slovníku diplomacie*. Doteraz niektoré funkcie tohto slovníka mohli v slovenských podmienkach plniť *Encyklopedie diplomacie* od českého autora **Václava Hubingera** alebo iné relevantné slovníkové alebo encyklopedické publikácie v anglickom, francúzskom alebo ruskom jazyku, za ktoré považujeme *Diplomat's dictionary* od **Charlesa W. Freemana**, *A dictionary of diplomacy* od **G. R. Berridge** a **Alana Jamesa**, *Dictionnaire de la diplomatie* od **Jean-Paula Pancracioa** alebo *Diplomatičeskij slovar* od **Andreja A. Gromyka**.

Publikácia *Slovník diplomacie* predstavuje rovnako aj spoločenský a odborný prínos. Svoje využitie nájde slovník ako nezastupiteľná pomôcka v rámci doplňujúcej literatúry pri štúdiu praxe, inštitúcií a zákonitostí v takých oblastiach akými sú medzinárodné vzťahy, medzinárodné organizácie, teória a prax diplomacie, diplomatické a konzulárne právo, dejiny medzinárodných vzťahov a diplomacie.

Význam a hodnotu *Slovníka diplomacie* dokazujú aj okolnosti jeho krstu. Ten prebehol počas panelovej diskusie „*Diplomacia a diplomatická služba SR po 20 rokoch: aktuálne a budúce výzvy*“ 17. februára 2014 na pôde Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Na diskusii a krste *Slovníka diplomacie* sa okrem autora zúčastnili podpredseda vlády a minister zahraničných vecí **Miroslav Lajčák**, bývalý minister zahraničných vecí **Eduard Kukan**, rektorka Univerzity Mateja Bela **Béata Kosová**, dekan FPVMV **Ján Koper** a ďalší významní hostia.

Publikáciu preto hodnotím ako pozitívnu a prínosnú vo viacerých smeroch. Rovnako aj načasovanie vydania diplomatického slovníka považujeme za symbolické, keďže slovník vychádza v období, keď si pripomíname 20 rokov existencie a činnosti slovenskej zahraničnej služby.

Chýbajúci zoznam hesiel, ktorý by umožnil čitateľom rýchlejšiu orientáciu a vyhľadávanie hesiel v slovníku považujeme len za minimálny nedostatok publikácie, ktorý neuberá na jej hodnotu ani význam.

Diplomatický slovník je určený, ako užitočná pomôcka, predovšetkým študentom a širšej akademickej obci, ktorí študujú alebo sa zaujímajú o spoločenskovedné oblasti akými sú teória a prax diplomacie, diplomatické a konzulárne právo, medzinárodné vzťahy, politológia, história diplomacie a medzinárodných vzťahov.

Ďalej môže nájsť *Slovník diplomacie* svoje uplatnenie aj v oblasti diplomatickej praxe – môže slúžiť ako rukoväť pre slovenských diplomatov a pracovníkov zahraničnej služby, pre členov diplomatického zboru na Slovensku alebo pre iných odborníkov z rezortov, ktorých činnosť prebieha aj medzinárodnej úrovni, akými sú ministerstvo obrany, ministerstvo vnútra, ministerstvo hospodárstva alebo ministerstvo financií.

Slovník môže byť prínosnou pomôckou aj pre mimovládne subjekty, ktorých agenda zahŕňa aj pohyb a komunikáciu v diplomatickom alebo medzinárodnom prostredí a sú tak súčasťou hospodárskej, kultúrnej, vojenskej, verejnej alebo športovej diplomacie.

V neposlednom rade je *Slovník diplomacie* venovaný aj širokej odbornej

verejnosti, nakoľko, ako už bolo spomenuté, svojou komplexnosťou a rôznorodosťou definovaných termínov zahŕňajúcich bazálne pojmy z diplomatickej teórie a praxe, medzinárodných inštitúcií, pojmy z dejín medzinárodných vzťahov a diplomacie predstavuje užitočnú terminologickú pomôcku pre viaceré spoločenskovedné odbory.